

2014159013

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И РЕПУБЛИКА ИТАЛИЈА ЗА СОЦИЈАЛНА СИГУРНОСТ

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Република Македонија и Република Италија за социјална сигурност,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 27 октомври 2014 година.

Бр. 07-4023/1
27 октомври 2014 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Ѓорге Иванов**, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И РЕПУБЛИКА ИТАЛИЈА ЗА СОЦИЈАЛНА СИГУРНОСТ

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Република Македонија и Република Италија за социјална сигурност, склучен во Скопје на 25 јули 2014 година.

Член 2

Договорот од член 1 на овој закон во оригинал на македонски и на италијански јазик, гласи:

**Договор
меѓу
Република Македонија
и
Република Италија
за социјална сигурност**

Владата на Република Македонија и Владата на Република Италија, поттикнати од желбата за подобрување на односите меѓу двете држави во однос на социјалната сигурност и истите да ги усогласат со развојот на законодавството, ги утврдија следните одредби:

**Дел I
Општи одредби**

**Член 1
Дефиниции**

(1) За примена на овој Договор :

1. Поимот “Македонија“ се однесува на “Република Македонија; поимот “Италија“ се однесува на Република Италија;
2. Поимот “законодавство“ ги означува законите и сите други постојни или идни прописи на двете држави договорнички кои што се однесуваат на системите и сферите на социјалната сигурност наведени во членот 2 од овој Договор;
3. Поимот “надлежни органи“ означува, во однос на Македонија, Министерството за труд и социјална политика ; во однос на Италија, Министерството за труд и социјална политика, здравство и политики за социјално осигурување;
4. Поимот “надлежна институција“ ја означува институцијата во која заинтересираното лице е регистрирано во моментот на барање за давања или институцијата во однос на која заинтересираното лице има право на давања или би имало право ако истото лице или членовите на неговото семејство живеат на територија на државата договорничка во која се наоѓа таа институција;
5. Поимот “орган за врска“ ги означува установите кои што ќе бидат овластени од страна на надлежните органи да комуницираат директно помеѓу нив и да бидат посредник помеѓу надлежните институции на

двете држави договорнички, за остварување на давањата предвидени со овој договор;

6. Поимот “работници” ги означува лицата кои вршат работна дејност и кои се осигурани или имаат право на бенефиции како што е одредено со член 2 од овој договор;

7. Поимот “членови на семејство” ги означува лицата кои се дефинирани и признати како такви од соодветното законодавство;

8. Поимот “наживеани лица” ги означува лицата кои се дефинирани и признати како такви од соодветното законодавство;

9. Поимот “престој” означува привремен престој;

10. Поимот “живеалиште” го означува местото на живеење;

11. Поимот “периоди на осигурување” ги означува периодите на уплати и/или на работење кои се така дефинирани или се земаат во предвид како периоди на осигурување согласно законодавството според кое се навршени;

12. Поимот “изедначени периоди” ги означува периодите кои се изедначени со периодите на осигурување согласно законодавството според кое се навршени;

13. Поимот “давања” ги означува било кои парични давања или давања во натура кои што се состојат од доделување на добра и услуги;

14. Поимот “семејни давања” ги означува сите парични давања и сите давања во натура наменети за надоместување на трошоците за деца или за други членови на семејството, според законодавството на секоја држава договорничка.

(2) Секој друг израз или поим употребен во овој Договор го има значењето кое му е дадено од соодветното законодавство.

Член 2

Област на правна примена

1. Овој договор се применува на следното законодавство:

во Македонија:

1. задолжително пензиско и инвалидско осигурување (старост, инвалидност, смрт);
2. здравствено осигурување, здравствена заштита и мајчинство;
3. повреда на работ и професионална болест
4. осигурување во случај на невработеност;
5. детски додаток.

во Италија:

1. задолжително осигурување за инвалидитет, старост и преживеани лица на лицата кои што се во зависен работен однос, и

посебни методи за самостојните работници (занаетчии, трговци, земјоделци);

2. осигурување за болест, вклучувајќи туберкулоза и мајчинство;

3. осигурување од повреди при работа и професионални болести;

4. семејни давања;

5. посебен метод на задолжително осигурување;

6. посебни исклучителни и заменски методи на осигурување воспоставени за одредување на категории на работници, доколку се однесуваат на давања или ризици опфатени од законодавството согласно со претходните алинеи.

(2) Овој договор ќе се применува подеднакво на законодавството кое што ќе го надополни или измени законодавството согласно одредбите од став 1 од овој член.

(3) Овој договор, исто така, ќе се применува на законодавството на една држава договорничка, кое што ќе ги прошири постојните системи со нови категории на работници или која што ќе воспостави нови системи на социјална сигурност, само ако Владата на другата држава договорничка не го изрази своето противење на Владата на првата држава во рок од три месеци од датумот на официјалното соопштување за наведеното законодавство.

(4) Овој Договор не се применува на законодавствата на двете држави договорнички во однос на социјална пензија и на други неконтрибутивни давања доделени на товар на јавни фондови како и на дополнувањето на минималниот надомест, освен во случаи предвидени со членот 22 од овој договор.

(5) Одредбите од овој договор ќе бидат имплементирани согласно националното законодавство и согласно меѓународните обврски, и што се однесува до Италија, согласно обврските кои доаѓаат од нејзиното членство во Европска Унија.

(6) Овој договор ќе биде имплементиран, исто така, според одредбите од Договорот за стабилизација и асоцијација меѓу Европската заедница и земјите членки од една страна, и Македонија од друга страна, потпишан на 9ти Април 2001, и стапил на сила на 1ви Април 2004.

Член 3

Лица на кои се применува Договорот

(1) Овој договор се применува на граѓаните на двете држави договорнички кои што се или кои што биле опфатени со законодавството на едната или и на двете држави договорнички, како и на членовите на нивните семејства и преживеаните лица.

(2) Овој договор се применува и на бегалците во согласност со Конвенцијата од 28 јули 1951 год. која што се однесува на статусот на бегалците и на Протоколот од 31 јануари 1967 год. и на лицата без државјанство во согласност со Конвенцијата од 28 септември 1954 год. која што се однесува на статусот на лица без државјанство кои живеат на територијата на една од државите договорнички, кои што се или биле опфатени со законодавството на една или и на двете држави договорнички, како и на членовите на нивните семејства и преживеаните лица.

Член 4 **Еднаков третман**

Лицата на кои се однесува овој договор имаат право на истите давања и подлежат на истите обврски предвидени со законодавството на секоја од државите договорнички, под истите услови кои важат и за граѓаните на таа држава, освен кога не е поинаку предвидено со овој договор. Италија гарантира еднаков третман и на државјаните на Европската Унија.

Дел II **Одредби за законодавството кое се применува**

Член 5 **Општи одредби**

Освен во случаите предвидени со членовите 6 и 7 од овој договор, работниците на кои се применуваат одредбите на овој договор се опфатени со законодавството на државата договорничка во која што ја вршат нивната дејност.

Член 6 **Посебни одредби**

За одредбите утврдени со членот 5 од овој договор важат следните исклучоци:

1) Кога едно лице е опфатено со прописите на една држава договорничка, кое работи на територијата на таа држава договорничка чиј што работодавач е со седиште на таа територија, е испратено од тој

работодавач да работи на територија на другата држава договорничка, тоа лице ќе подлежи на законодавството на државата која што ги испраќа како да е вработено на територијата на првата држава договорничка, под услов периодот на деташман да не биде подолг од 24 месеци.

2) Лицата кои што вршат самостојна дејност вообичаено на територијата на една од двете држави договорнички и кои што одат да ја вршат таа дејност на територијата на другата држава на ограничен временски период, остануваат осигурани врз основа на законодавството на првата држава, само ако нивниот престој во другата држава не го надминува периодот од 24 месеци.

3) Патувачкиот персонал на претпријатијата за авио, патен или железнички транспорт, останува опфатен исклучиво со законодавството на државата на чија што територија се наоѓа седиштето на претпријатието.

4) Лицата вработени во претпријатија од јавен интерес кои вршат телекомуникациски услуги, во претпријатија кои што вршат транспорт на патници или стока преку железнички, патен, авио или морски сообраќај, и било кое друго претпријатие кое последователно се основа преку размена на информации, чие што главно седиште се наоѓа на територијата на една од двете држави договорнички и се испратени на територијата на другата држава договорничка во филијала или постојано претставништво, остануваат опфатени со законодавството на државата во која се наоѓа главното седиште.

5) Членовите на екипажот на брод под знаме на една од државите договорнички се опфатени со законодавството на државата на која што и припаѓа знамето. Работниците кои што се задолжени за утовар и истовар на бродот, за поправка и надгледување, додека истиот се наоѓа во пристаништето на другата држава договорничка, опфатени се со законодавството на државата на која што и припаѓа пристаништето.

6) Дипломатските и конзуларни претставници, како и административниот и техничкиот персонал кои се дел од дипломатските претставништва и конзуларните канцеларии, кои во текот на извршувањето на нивните функции се испратени на територијата на другата држава договорничка, остануваат опфатени, заедно со нивните семејства, со законодавството на државата договорничка која што ги испратила.

7) Вработените во јавната администрација и лицата изедначени со нив на една од државите договорнички кои што, во текот на извршувањето на нивните функции, се испратени на територијата на другата држава договорничка, остануваат опфатени, заедно со нивните семејства, со законодавството на државата договорничка која што ги испраќа.

Член 7

Посебни одредби за персоналот различен од тој што припаѓа на дипломатија

Персоналот на дипломатските претставништва и на конзуларните канцеларии, со исклучок на она што е наведено во точка 6 од членот 6 од овој договор, како и домашниот персонал што врши приватни услуги на дипломатските и конзуларните претставници, или други членови на наведените дипломатски мисии и конзуларни канцеларии, можат да се определат за законодавството на државата која што ги испраќа, според одредбите на Административната Спогодба согласно член 35 од овој договор под услов да се граѓани на таа држава.

Член 8

Исклучоци од членовите 5 и 6

Надлежните органи на двете држави договорнички и други од нив назначени органи можат да предвидат заеднички договор со отстапување од тоа што е предвидено со членовите 5 и 6 од овој договор, во интерес на работниците.

Член 9

Трансфер на паричните давања

Освен ако не е поинаку предвидено со овој договор, работниците кои што имаат право на парични давања од една од државите договорнички истите ќе ги примаат со еднаков третман како и граѓаните на таа држава на територијата на другата држава договорничка или во некоја трета држава.

Член 10

Доброволно осигурување

(1) За доброволно осигурување доколку со законодавството на државата договорничка тоа е предвидено, периодите на осигурување навршени според законодавството на таа држава доколку е потребно се собираат со периодите на осигурување навршени врз основа на законодавството на другата држава договорничка, под услов да не се преклопуваат.

(2) За да може да се користи правото на одредбите од став 1, согласно законодавството на едната држава договорничка, заинтересираното

лице мора да наврши најмалку една година на уплати во согласност со законодавството на таа држава.

(3) Одредбата, согласно став 1, не дозволува истовремено задолжително осигурување во една држава договорничка и доброволно осигурување во другата држава, кога таквата можност не е дозволена со законодавството на другата држава.

Член 11

Собирање на периодите на осигурување

За остварување, одржување или повторно определување на правото на давања во пари или во натура, предвидени со овој договор, периодите на осигурување или изедначените периоди, навршени во рамките на законодавството на една држава договорничка, се собираат, доколку е потребно, со периодите на осигурување или изедначените периоди, навршени според со законодавството на другата држава, под услов тие да не се преклопуваат.

Дел III

Посебни Одредби

Глава I

Осигурување во случај на болест (вклучувајќи ја и туберкулозата) и мајчинство

Член 12

Давања

(1) Работниците, согласно членовите 6 и 7 од овој договор, кои ги исполнуваат условите според законодавството на надлежната држава за да имаат право на давања, имајќи во предвид она што е одредено со членот 11 од овој договор, остваруваат, за времетраењето на нивниот престој во другата држава договорничка, давања во натура доделени на товар на надлежната институција, од страна на институцијата во местото на живеење или престој, во согласност со законодавството што таа држава договорничка што го применува, и парични давања што директно се исплаќаат од надлежната институција според законодавството кое што таа држава договорничка го применува.

(2) Одредбите од став 1 на овој член, се применуваат, во однос на давањата во натура, и на членовите на семејството на работникот кои што го придружуваат.

Член 13

Давања во случај на краток престој

(1) Работниците кои, земајќи ги во предвид одредбите од членот 11 од овој договор, за да имаат право на давања, треба да ги исполнуваат условите дефинирани согласно законодавството на надлежната држава и:

1) оние чија што здравствена состојба бара итни давања за време на привремениот престој на територијата на другата држава договорничка, или:

2) оние на кои надлежната институција им одобрила, врз основа на законодавството што истата го применува, да одат на територијата на другата држава за таму да ја примат потребната нега, добиваат давања во натура доделени на товар на надлежната институција од страна на институцијата во местото на престој, според законодавството што таа држава договорничка го применува, и парични давања доделени директно од надлежната институција, според законодавството што го применува таа држава договорничка.

(2) Времетраењето на периодот на исплаќање на паричните давања е одредено од страна на надлежната институција.

(3) Одредбите од став 1 на овој член се применуваат, во однос на давањата во натура, на членовите на семејството на работникот, на корисниците на пензија или примателите на приход и на нивните членови на семејството, како и на лицата кои се опфатени со задолжително осигурување по болест и осигурување по други основи во својата држава.

Член 14

Давања на корисници на пензија

(1) Корисникот на пензија или примателот на приходи остварени во согласност со законодавството и на двете држави договорнички има право на давања во натура за себе и за членовите на неговото семејство од институцијата во местото на престој, на товар на таа институција.

(2) Корисникот на пензија или примателот на приходи остварени во согласност со законодавството на само едната држава договорничка, како и членовите на неговото семејство кои живеат на територијата на другата држава договорничка, имаат право, на товар на надлежната

институција, на давања во натура од страна на институцијата во местото на живеење, според законодавството на таа држава договорничка што го применува.

Член 15

Давања на членови на семејството

Членовите на семејството на работникот кои живеат во државата договорничка која што не е надлежна држава користат давања во натура кои што ги пружа носителот според местото на живеење, според законодавството кое го применува, а на товар на надлежната држава.

Член 16

Протези и големи апарати

Доделувањето на протези, големи апарати и други давања во натура од голема вредност, чиј список ќе се утврди со Административната спогодба согласно член 35 од овој договор, зависи од претходното одобрување на надлежната институција, освен во итни случаи .

Член 17

Надомест на трошоците

- (1) Давањата доделени од страна на институцијата на едната држава договорничка на товар на институцијата на другата држава договорничка врз основа на одредбите на оваа глава, се надоместуваат врз основа на реален трошок на начин утврден со Административната спогодба предвидена со член 35 од овој договор
- (2) Надлежните органи и надлежните институции можат да се договорат и за поинакви начини за надомест на трошоците.

Глава II

Пензии

Член 18

Пензии остварени според законодавството на едната држава договорничка (самостојни пензии)

Доколку работникот ги исполнува условите утврдени со законодавството на една држава договорничка за остварување на

правото на давања без да се собираат периодите на осигурување согласно член 11 од овој договор, надлежната институција на таа држава одобрува давање пресметано исклучиво врз основа на периодите на осигурување навршени според законодавството што го применува. Оваа одредба се применува и во случај кога осигуреникот има право на давање од другата држава договорничка, пресметано во согласност со член 19 од овој договор.

Член 19

Пензии остварени според законодавствата на двете држави договорнички (собирање и сразмерен дел на пензија)

(1) Доколку работникот не ги исполнува условите според законодавството на едната држава договорничка за право на давања врз основа на периодите на осигурување и изедначените периоди навршени според тоа законодавство, надлежната институција ги применува одредбите од членот 11.

(2) Доколку законодавството на едната држава договорничка ги одредува давањата под услов периодите на осигурување да се навршени во тек на вршење на работа опфатена со посебен систем, за одредување на правото на давање се собираат само периодите навршени во еквивалентен систем во другата држава договорничка или, кога во таа држава не постои посебен систем, во истата професија или занимање. Ако со вкупните периоди на осигурување не се остварува право на давање во посебниот систем, наведените периоди ќе се соберат за утврдување правото на давање во општиот систем.

(3) За одредување на давањата според член 11 од овој договор, надлежната институција на двете држави договорнички постапува на следниот начин:

1) го одредува теоретскиот износ на давањето на кое заинтересираното лице би имало право доколку сите собрани периоди на осигурување се навршени во рамките на своето законодавство;

2) го утврдува реалниот износ на давањето на кое заинтересираното лице има право, намалувајќи го теоретскиот износ согласно точка 3.1 од овој член врз основа на соодносот меѓу периодите на осигурување навршени во согласност со законодавството што истата го применува и периодите на осигурување навршени и во двете држави договорнички;

3) ако вкупното времетраење на периодите на осигурување навршени според законодавството на двете држави договорнички е подолг од максималното времетраење пропишано со законодавството на едната држава за користење на целосно давање, надлежната

институција го зема во предвид максималното времетраење, наместо вкупното времетраење на периодите на осигурување.

(4) Доколку законодавството на една држава договорничка предвидува дека давањата се пресметани од висината на платите, приходите или придонесите, надлежната институција на таа држава ги зема во предвид исклучиво примените плати или приходи, или пак придонесите уплатени во согласност со законите што ги применува.

Член 20

Периоди на осигурување пократки од една година

И покрај примената на член 11 од овој договор, ако вкупното времетраење на периодите на осигурување навршени според законодавството на едната држава договорничка не изнесува најмалку една година, и ако, земајќи ги во предвид само овие периоди, не оствари право на давања во согласност со споменатото законодавство, институцијата на таа држава нема обврска да признае давања за тие периоди. Сепак тие периоди на осигурување се земаат во предвид од страна на надлежната институција на другата држава договорничка, и за остварување на правото на давања во согласност со законодавството на таа држава, и за пресметка на истите.

Член 21

Пензии на лица кои не ги исполнуваат условите на двете држави договорнички

Кога работник, дури и кога се земаат во предвид вкупните периоди на осигурување согласно член 11 од овој договор, не ги исполнува истовремено условите кои што ги предвидува законодавството и на двете држави договорнички, неговото право на пензија се одредува според двете законодавства кога ќе исполнат тие услови.

Член 22

Минимални пензии

(1) Доколку правото на пензија е одредено согласно член 11 од овој договор, секоја од двете држави договорнички, признава право на разлика до минималниот износ на пензија, само кога корисникот живее на нејзината територија.

(2) Разликата со минималниот износ согласно став 1 од овој член е на товар исклучиво на надлежната институција на државата договорничка на чија територија корисникот на пензија живее.

Член 23 **Посебни одредби**

Доколку со законодавството со едната држава договорничка се предвидува право на давање, под услов работникот да подлежи на тоа законодавство во моментот на настанување на ризикот, овој услов се смета за исполнет ако во тој момент работникот е опфатен со законодавството на другата држава договорничка или во истата може да оствари право на давање.

Глава III **Повреди при работа и професионални болести**

Член 24 **Давања**

За давањата во натура и парични давања се применуваат одредбите од членовите 12, 16 и 17 од овој договор.

Член 25 **Професионални болести**

(1) Давањата за професионални болести за кои што следи надомест според законодавството и на двете држави договорнички и кои се наведени во анексот од Административната спогодба согласно член 35 од овој договор, се обврска на институцијата на државата на чија територија последно се вршела работата, која што по својата природа носи ризик за појавување на професионални болести. Одредбите од членот 11 не се применуваат на овие давања.

(2) Кога еден работник, кому во една од двете држави договорнички му е доделено давање за професионална болест, побара дополнителни давања за истата болест во другата држава, друштвото за осигурување на првата држава останува надлежно за доделувањето на дополнителни давања. Сепак, ако наведениот работник последователно работи во другата држава на работно место кое што го носи истиот ризик за што го

добил првото давање, дополнителните давања се на товар на друштвото за осигурување на таа држава.

Член 26

Поранешни повреди на работа и проценка на степенот на неспособност

Ако, за проценка на степенот на неспособност, законодавството на едната држава договорничка пропишува дека се земени во предвид повредите на работното место кои што претходно се случиле, ќе се земат во предвид повредите на работното место кои претходно се случиле во рамките на законодавството на другата државата договорничка.

Член 27

Повреди при одење и враќање на работа

Претрпена повреда на работник на една од двете држави договорнички, додека истиот оди да работи, со стандарден договор, во другата држава мора да биде обесштетен од страна на надлежната институција на таа држава, во согласност со одредбите кои што се однесуваат на осигурување за повреди при работа, кога повредата ќе се случи за време на непрекинато патување и по најкраткиот пат, од местото на поаѓање до местото на работа. Истото важи за повреда на работник кога истиот се враќа во државата од која потекнува, веднаш по завршување на договорот за работа за чие извршување се преселил во другата држава.

Член 28

Лекарски прегледи

По барање на надлежната институција и со претходно одобрување од истата по барање на работникот, институцијата од местото на новото живеалиште или престој спроведува лекарски прегледи за утврдување на работна неспособност. Таа институција и испраќа на надлежната институција детални наоди за здравјето на работникот. Направените трошоци ќе бидат надоместени од страна на надлежната институција на институцијата која што ги извршила тие прегледи, врз основа на реален трошок.

Член 29 Право на замена

Ако еден работник има право на давања за повреда при работа или професионална болест според законодавството на една држава договорничка за повреда предизвикана од трета страна на територијата на државата договорничка и ако, врз основа на законодавството на таа држава работникот може да оствари право на надомест за повреда од трета страна, оваа држава и го признава на институцијата на првата држава која ги доделила давањата правото на замена за остварување на правото на надомест.

Член 30 Пријавување

Секоја повреда при работа поради која како жртва страда работник на една држава договорничка вработен на територијата на една од државите договорнички и која што предизвикала или може да предизвика смрт или трајна неспособност мора без одлагање да се пријави до надлежните институции на двете страни договорнички.

Глава IV Невработеност

Член 31 Право на давања

(1) Ако еден работник не ги исполнува условите предвидени со законодавството на едната држава договорничка за право на давања за невработеност врз основа на поединечни периоди на работење за кои се плаќале придонеси навршени според тоа законодавство, надлежната институција на наведената држава ги зема во предвид, колку што треба, соодветните периоди на работење навршени според законодавството на другата држава договорничка.

(2) Примената на одредбите содржани во претходниот став зависи од тоа дали работникот во последно време, во период од најмалку 6 месеци, бил опфатен со законодавството според кое биле побарани давањата.

(3) Работникот кој ги исполнува условите предвидени со законодавството на едната држава договорничка за право на давања за невработеност и оди во другата држава договорничка да бара работа, го

задржува правото на тие давања под услови определени со законодавството на државата во која е стекнато правото, во траење од најмногу три месеци, намалено за периодот во кој веќе биле искористени истите давања во таа држава. Давањата се доделуваат од страна на институцијата на државата договорничка во која невработеното лице е отидено или се надоместени од страна на надлежната институција на другата држава договорничка, на начин утврден со Административната спогодба согласно член 35 од овој договор.

Глава V Семејни давања

Член 32 Собирање на периодите на осигурување

Ако законодавството на едната држава договорничка го условува стекнувањето на право на семејни давања со навршување на периодите на осигурување и нивните изедначени периоди, надлежната институција, доколку е потребно, ги применува одредбите од членот 11 од овој договор.

Член 33 Место на живеење на членовите на семејството

Работниците, со исклучок на невработените лица и на пензионерите, примаат соодветни семејни давања, иако членовите на семејството живеат во другата држава договорничка.

Член 34 Правила за приоритет

Правото на семејни давања остварени според член 33 од овој договор се укинува ако наведените давања се остварени и согласно законодавството на другата држава договорничка, на чија територија живеат членовите на семејството.

Дел IV Разни одредби

Член 35 Административна спогодба

Надлежните органи на двете држави договорнички, со Административна спогодба ќе го утврдат начинот на примена на овој договор, кој ќе стапи на сила едновремено со договорот.

Член 36 Размена на информации

Надлежните органи на двете држави договорнички се обврзуваат меѓусебно да се информираат во однос на:

1. сите преземени мерки за примена на овој договор;
2. сите потешкотии кои би можеле да се појават на технички план при примена на одредбите на договорот;
3. сите измени на опфатените законодавства кои се од значење за примената на овој договор.

Член 37 Меѓусебна административна соработка

(1) Надлежните органи и институции и органите за врски на двете држави договорнички се обврзуваат на давање, на меѓусебна помош и соработка за примена на овој договор, како да се однесува за сопствените законодавства. Оваа помош е бесплатна. Тие може да го искористат посредувањето на дипломатските и конзуларните органи на таа држава, кога ќе бидат потребни доказни средства во другата држава.

(2) Лекарските прегледи и контроли кои ќе бидат спроведени за примена на законодавството на едната држава договорничка и кои се однесуваат на лицата кои живеат или престојуваат на територијата на другата држава договорничка мора да бидат спроведени од институцијата во местото на живеење или престој, по барање на надлежната институција и на товар на истата. Во Административната спогодба согласно членот 35, ќе бидат утврдени одредби за надомест на трошоците. Трошоците направени за лекарските прегледи и контроли за потребите на институциите на двете држави нема да се надоместуваат.

Член 38

Дипломатска и конзуларна помош

Дипломатските и конзуларните органи на двете држави договорнички можат директно да се обратат на надлежните органи, надлежните институции и на органите за врски на другата држава договорничка за да добијат потребни информации за заштита на граѓаните на сопствената држава кои се корисници на право и можат да ги претставуваат без посебно овластување.

Член 39

Ослободување и признавање на потврди

- (1) Ослободувањето од даноци, такси и придонеси предвидени со законодавството на една од државите договорнички важат и за примената на овој договор.
- (2) Сите акти, документи и други текстови кои треба да се достават за примена на овој договор се ослободени од заверка од страна на дипломатските и конзуларните органи.
- (3) Потврдата, издадена од страна на надлежните органи, надлежните институции и органите за врски на едната држава договорничка, која што се однесува на веродостојноста на еден сертификат или документ, се смета за важечка од надлежните органи, надлежните институции и органите за врска и на другата држава договорничка.

Член 40

Органи за врски

За да се олесни примената на овој договор и за да се овозможи побрзо поврзување меѓу институциите на двете држави договорнички, надлежните органи ќе назначат органи за врски.

Член 41

Барања, изјави и жалби

- (1) Барањата, изјавите и жалбите кои што ќе бидат поднесени за примена на овој договор до орган, институција и орган за врски од страна на едната држава договорничка, се сметаат за барања, изјави или жалби поднесени до соодветниот орган, институција и орган за врски на другата држава договорничка.

(2) Барање за давање поднесено до надлежната институција на едната држава договорничка се смета како барање за давање поднесено до надлежната институција на другата држава договорничка.

(3) Жалбите кои мора да бидат поднесени во рок пропишан од страна на надлежен орган или институција на едната држава договорничка се смета дека се поднесени во рок, доколку се поднесени во истиот рок пропишан од страна на соодветен надлежен орган и институција на другата држава договорничка. Во тој случај органот и институцијата до кои се поднесени жалбите, ги испраќаат истите без одлагање на надлежниот орган и институција на другата држава договорничка.

Член 42

Комуникација помеѓу надлежните органи, надлежните институции и органите за врски на двете држави

Надлежните органи, надлежните институции и органите за врски на двете држави договорнички, за примена на овој договор, директно комуницираат помеѓу себе, со работниците и со нивните претставници со кореспонденција на македонски и на италијански јазик.

Член 43

Исплата на давања

(1) Институцијата на едната држава договорничка која што, согласно со овој договор, треба да изврши исплати на корисниците на право кои живеат или престојуваат на територијата на другата држава договорничка, тие плаќања мора да ги изврши со осободително дејство во валута на сопствената држава. Плаќањата кои треба да ги изврши на институциите од другата држава договорничка, мора да бидат во валута на државата која што побарува, според средниот годишен курс за размена на валута на таа држава.

(2) Трансфер на износи од една на друга држава на плаќањата остварени со примена на овој договор ќе се изврши според соодветните договори кои постојат во тој момент меѓу двете држави договорнички.

(3) Ако во една држава договорничка се воведат рестриктивни мерки во однос на валутата, Владите на двете држави итно ќе превземат неопходни мерки за да го обезбедат трансферот на износи од една во друга држава, како што предвидува овој договор.

Член 44

Враќање на повеќе исплатени износи

Доколку институцијата на едната држава договорничка исплати пензија или приход во износ повисок од тој на кој што корисникот има право, таа институција може да побара од надлежната институција на другата држава договорничка да го задржи износот што бил повеќе исплатен од неисплатените износи на пензија или приход што истата евентуално ги должи на тоа лице. Така задржаниот износ ќе биде префрлен на институцијата која што побарува.

Член 45

Заштита на лични податоци

Секој податок за поединец кој, при примена на овој договор ќе биде пренесен од едната држава договорничка до другата, мора да остане доверлив и да се употребува исклучиво за остварување на правото на давање предвидено со овој договор. Сите размени на податоци помеѓу државите договорнички ќе подлежат на законодавството за заштита на личните податоци на двете држави договорнички.

Дел V

Преодни и завршни одредби

Член 46

Преодни одредби за пензија на надживеани лица

По исклучок од членот 20 од овој договор што се однесува на пензиските давањата на надживеани лица издадени во согласност со Конвенцијата за социјално осигурување помеѓу Република Италија и Народна Федеративна Република Југославија потпишана на 14 ноември 1957 година, се зема во предвид, при собирање, минималниот период на осигурување предвиден со горенаведената Конвенција

Член 47

Почеток на важење

(1) Одредбите од овој договор се применуваат по барањата за давања поднесени од датумот на влегување на сила.

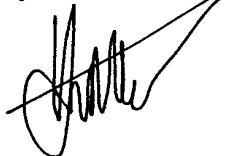
- (2) Со овој договор ќе бидат опфатени и периодите на осигурување навршени пред влегување на сила.
- (3) Овој договор не утврдува право на давања за период пред негово влегување на сила.
- (4) Давања според овој договор може да се стекнат и за осигурани случаи кои настанале пред неговото влегување на сила.

Член 48
Влегување во сила

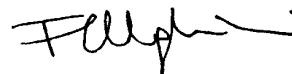
- (1) Овој договор ќе биде ратификуван од двете држави договорнички според соодветните процедури и инструментите за ратификација ќе бидат разменети во најкраток можен рок.
- (2) Овој договор ќе влезе во сила на првиот ден од третиот месец кој следува по месецот во кој ќе се изврши размена на инструментите за ратификација и на тој датум помеѓу Италија и Македонија целосно ќе престане да важи Конвенцијата за социјално осигурување помеѓу Република Италија и Народна Федеративна Република Југославија, потпишана на 14 ноември 1957 година, со исклучок на правата остварени по таа Конвенција кои се стекнати или се во тек на стекнување за времетраењето на нејзиното важење.
- (3) Овој договор може да биде откажан од страна на едната држава договорничка и ќе престане да важи по шест месеци од денот на откажувањето доставено по дипломатски пат.
- (4) Во случај на откажување на овој договор:
1. стекнатите права ќе бидат задржани според одредбите на овој договор;
 2. сите постапки за признавање на права кои се во тек, ќе бидат завршени според одредбите на овој договор;
 3. правата во тек на стекнување ќе бидат признати според договори кои ќе се склучат помеѓу двете држави договорнички.

Составен на 25. 07. 2014 во Скопје, во два оригинални примероци, на македонски јазик и на италијански јазик при што двата текста се еднакво веродостојни.

За Владата на
Република Македонија

За Владата на
Република Италија

ACCORDO
TRA
LA REPUBBLICA DI MACEDONIA
E
LA REPUBBLICA ITALIANA
IN MATERIA DI SICUREZZA SOCIALE

Preambolo

Il Governo della Repubblica di Macedonia e il Governo della Repubblica Italiana, animati dalla volontà di migliorare i rapporti tra i due Stati in materia di sicurezza sociale e di adeguarli allo sviluppo giuridico, hanno concordato le disposizioni seguenti.

TITOLO I
Disposizioni generali

Articolo 1
Definizioni

- (1) Ai fini dell'applicazione del presente Accordo:
- 1) il termine "Macedonia" designa la Repubblica di Macedonia; il termine "Italia" designa la Repubblica Italiana;
 - 2) il termine "legislazione" designa le leggi e tutte le altre disposizioni esistenti o future di ciascuno Stato contraente che concernono i regimi e i rami della sicurezza sociale indicati all'art. 2 del presente Accordo;
 - 3) il termine "Autorità competente" designa, per quanto riguarda la Macedonia il Ministero del Lavoro e delle Politiche Sociali; per quanto riguarda l'Italia, il Ministero del Lavoro e delle Politiche sociali e il Ministero della Salute;
 - 4) il termine "Istituzione competente" indica l'Istituzione alla quale l'interessato è iscritto al momento della domanda di prestazioni o l'Istituzione nei cui confronti l'interessato ha diritto a prestazioni o vi avrebbe diritto se egli o i suoi familiari risiedessero sul territorio dello Stato contraente nel quale tale Istituzione si trova;
 - 5) il termine "Organismo di collegamento" designa gli uffici che saranno incaricati dalle Autorità competenti di comunicare direttamente tra loro e di fare da tramite con le Istituzioni competenti dei due Stati contraenti ai fini del conseguimento delle prestazioni previste dal presente Accordo;

- 6) il termine "lavoratori" designa le persone che svolgono attività lavorativa e che sono assicurate o ammesse ai benefici delle legislazioni specificate all'articolo 2 del presente Accordo;
- 7) il termine "familiari" designa coloro che sono definiti o riconosciuti come tali dalla legislazione applicabile;
- 8) il termine "superstiti" designa coloro che sono definiti o riconosciuti come tali dalla legislazione applicabile;
- 9) il termine "soggiorno" designa una permanenza di breve durata;
- 10) il termine "residenza" designa la dimora abituale;
- 11) il termine "periodi di assicurazione" designa i periodi di contribuzione e/o di occupazione così definiti o presi in considerazione come periodi di assicurazione dalla legislazione sotto la quale sono stati compiuti;
- 12) il termine "periodi equivalenti" designa i periodi assimilati ai periodi di assicurazione dalla legislazione sotto la quale sono stati compiuti;
- 13) il termine "prestazioni" designa sia i benefici in denaro, sia i benefici in natura consistenti nell'erogazione di beni o servizi;
- 14) il termine "prestazioni familiari" designa qualsiasi prestazione in natura o in denaro destinata a compensare i carichi derivanti da figli ed altri componenti della famiglia in base alle legislazioni di ciascuno Stato.

(2) Qualsiasi altra espressione o termine utilizzato nel presente Accordo ha il significato attribuito dalla legislazione applicabile.

Articolo 2 **Campo di applicazione materiale**

(1) Il presente Accordo si applica alle legislazioni concernenti:

In Macedonia:

- 1) l'assicurazione obbligatoria per la vecchiaia, l'invalidità e superstiti;
- 2) l'assicurazione per la malattia, la prevenzione sanitaria e maternità;
- 3) l'assicurazione contro gli infortuni sul lavoro e le malattie professionali;
- 4) l'assicurazione contro la disoccupazione;
- 5) le prestazioni familiari.

in Italia:

- 1) l'assicurazione generale obbligatoria per l'invalidità, la vecchiaia e i superstiti dei lavoratori dipendenti, le gestioni speciali dei lavoratori autonomi (artigiani, commercianti, coltivatori diretti) e la gestione separata di tale assicurazione generale obbligatoria;
- 2) l'assicurazione per malattia, ivi compresa la tubercolosi e maternità;
- 3) l'assicurazione contro gli infortuni sul lavoro e le malattie professionali;
- 4) le prestazioni familiari;
- 5) l'assicurazione contro la disoccupazione;
- 6) i regimi speciali di assicurazione sostitutivi ed esclusivi stabiliti per determinate categorie di lavoratori, in quanto si riferiscano a prestazioni o rischi coperti dalle legislazioni indicate alle lettere precedenti.

(2) Il presente Accordo si applicherà egualmente alle legislazioni che completeranno o modificheranno le legislazioni di cui al precedente comma.

(3) Il presente Accordo si applicherà, altresì, alle legislazioni di uno Stato contraente che estenderanno i regimi esistenti a nuove categorie di lavoratori o che istituiranno nuovi regimi di sicurezza sociale, sempreché il Governo dell'altro Stato contraente non notifichi la sua opposizione al Governo del primo Stato entro tre mesi dalla data di comunicazione ufficiale di dette legislazioni.

(4) Il presente Accordo non si applica alle legislazioni dei due Stati contraenti relative alla pensione sociale ed alle altre prestazioni non contributive erogate a carico di fondi pubblici, nonché all'integrazione al trattamento minimo, salvo quanto previsto dall'art. 22.

(5) Le disposizioni previste dal presente Accordo verranno attuate in conformità con le rispettive legislazioni nazionali e nel rispetto degli obblighi internazionali e, per quanto concerne l'Italia, degli obblighi derivanti dalla sua appartenenza all'Unione Europea.

(6) Il presente Accordo verrà attuato, altresì, in conformità con le disposizioni dell'Accordo di Stabilizzazione e di Associazione tra le Comunità Europee e gli Stati Membri da una parte, e la Macedonia dall'altra, firmato il 9 aprile 2001, ed entrato in vigore il 1° aprile 2004.

Articolo 3

Campo di applicazione personale

(1) Il presente Accordo si applica alle persone che sono o sono state soggette alla legislazione di uno o di entrambi gli Stati contraenti, nonché ai loro familiari e superstiti.

(2) Il presente Accordo si applica anche ai profughi ai sensi della Convenzione del 28 luglio 1951 sullo status dei profughi e relativo Protocollo del 31 gennaio 1967 e agli apolidi ai sensi della Convenzione del 28 settembre 1954 relativa allo status degli apolidi residenti nel territorio di uno Stato contraente, che sono o sono stati assoggettati alla legislazione di uno o di entrambi gli Stati contraenti, nonché ai loro familiari e superstiti.

Articolo 4

Parità di trattamento

Salvo quanto diversamente disposto dal presente Accordo, le persone alle quali si applica il presente Accordo godono delle stesse prestazioni e sono soggette agli stessi obblighi previsti dalla legislazione di ciascuno Stato contraente alle stesse condizioni dei cittadini di tale Stato. Per quanto riguarda l'Italia, la parità di trattamento sarà assicurata anche ai cittadini dell'Unione Europea.

TITOLO II

Disposizioni sulla legislazione applicabile

Articolo 5

Disposizioni generali

Salvo quanto diversamente previsto ai successivi artt. 6 e 7, i lavoratori ai quali si applicano le disposizioni del presente Accordo sono soggetti alla legislazione dello Stato contraente in cui svolgono la loro attività lavorativa.

Articolo 6

Disposizioni particolari

Le disposizioni stabilite dall'art. 5 comportano le seguenti eccezioni:

- 1) Qualora una persona soggetta alla normativa di uno Stato contraente, che lavora sul territorio di quello Stato contraente alle dipendenze di un datore di lavoro con sede in quel territorio, sia inviata da quel datore di lavoro a lavorare nel territorio dell'altro Stato contraente, tale persona sarà soggetta solo alla legislazione del primo Stato contraente, come se fosse impiegata sul territorio del primo Stato contraente, a condizione che il periodo del distacco non ecceda i 24 mesi.
- 2) Le persone che esercitano un'attività autonoma abitualmente nel territorio di uno dei due Stati contraenti e che si recano ad esercitare tale attività nel territorio dell'altro Stato per un limitato periodo di tempo, continuano ad essere assicurati in base alla legislazione del primo Stato, purché la loro permanenza nell'altro Stato non superi il periodo di 24 mesi.
- 3) Il personale viaggiante delle imprese di trasporto aereo, su strada o per ferrovia rimane soggetto esclusivamente alla legislazione dello Stato sul cui territorio ha sede l'impresa.
- 4) I lavoratori dipendenti da imprese di interesse pubblico esercenti servizi di telecomunicazioni, da imprese esercenti trasporto di passeggeri o di merci per ferrovia, su strada, per via aerea o marittima, che abbiano la loro sede principale nel territorio di uno degli Stati contraenti e inviati nel territorio dell'altro Stato contraente presso una succursale o una rappresentanza permanente, rimangono soggetti alla legislazione dello Stato in cui si trova la sede principale.
- 5) I membri dell'equipaggio di una nave battente bandiera di uno degli Stati contraenti sono soggetti alla legislazione dello Stato di bandiera. I lavoratori assunti per lavori di carico e scarico della nave, di riparazioni o sorveglianza, mentre essa si trova in un porto dell'altro Stato contraente, sono soggetti alla legislazione dello Stato al quale appartiene il porto.
- 6) Gli agenti diplomatici ed i consoli di carriera, nonché il personale amministrativo e tecnico appartenente ai ruoli delle Rappresentanze diplomatiche e degli Uffici consolari, che nell'esercizio delle loro funzioni vengono inviati nel territorio dell'altro Stato contraente, rimangono assoggettati, unitamente ai loro familiari, alla legislazione dello Stato contraente al quale appartiene l'Amministrazione da cui dipendono.

7) I lavoratori dipendenti da una pubblica amministrazione ed il personale equiparato di uno degli Stati contraenti, che nell'esercizio delle loro funzioni, vengono inviati nel territorio dell'altro Stato contraente, rimangono assoggettati, unitamente ai loro familiari, alla legislazione dello Stato contraente al quale appartiene l'Amministrazione da cui dipendono.

Articolo 7

Disposizioni particolari per il personale diverso da quello appartenente ai ruoli delle Rappresentanze diplomatiche

Il personale delle Rappresentanze diplomatiche e degli Uffici consolari diverso da quello specificato al punto "6" dell'art. 6, nonché il personale domestico al servizio privato di Agenti diplomatici e consolari, o di altri membri di dette Missioni diplomatiche e Uffici consolari, può optare per la legislazione dello Stato d'invio secondo le disposizioni dell'Intesa Amministrativa di cui all'art. 35, a condizione che siano cittadini di tale Stato.

Articolo 8

Eccezioni agli articoli 5 e 6

Le Autorità competenti dei due Stati contraenti o le Istituzioni da esse delegate possono prevedere di comune accordo, eccezioni, in deroga a quanto previsto dagli articoli 5 e 6 del presente Accordo, nell'interesse dei lavoratori.

Articolo 9

Esportabilità delle prestazioni in denaro

Salvo quanto diversamente disposto nel presente Accordo, i lavoratori aventi diritto a prestazioni in denaro da uno Stato contraente le riceveranno a parità di trattamento con i cittadini di tale Stato sul territorio dell'altro Stato contraente o di uno Stato terzo.

Articolo 10

Assicurazione volontaria

(1) Ai fini dell'ammissione all'assicurazione volontaria se prevista dalla legislazione di uno degli Stati contraenti, i periodi di assicurazione compiuti in virtù della legislazione di tale Stato si cumulano, se necessario, con i periodi di assicurazione compiuti in virtù della legislazione dell'altro Stato contraente, a condizione che non si sovrappongano.

(2) Per poter usufruire della disposizione di cui al primo comma ai sensi della legislazione di uno Stato contraente, l'interessato deve far valere almeno un anno di contribuzione compiuto in virtù della legislazione di tale Stato.

(3) La disposizione di cui al primo comma non autorizza l'iscrizione simultanea all'assicurazione obbligatoria di uno Stato contraente e all'assicurazione volontaria dell'altro Stato, nel caso in cui una tale possibilità non sia consentita dalla legislazione di quest'ultimo Stato.

Articolo 11 Totalizzazione

Ai fini dell'acquisizione, del mantenimento o del recupero del diritto alle prestazioni in denaro o in natura, previste dal presente Accordo, i periodi di assicurazione o equivalenti, compiuti in virtù della legislazione di uno Stato contraente, sono totalizzati, se necessario, con i periodi di assicurazione o equivalenti, compiuti ai sensi della legislazione dell'altro Stato contraente, sempre che non si sovrappongano.

TITOLO III Disposizioni Particolari

Capitolo I Malattia (ivi compresa la Tuberculosis) e Maternità

Articolo 12 Prestazioni

(1) I lavoratori di cui agli artt. 6 e 7 che soddisfino le condizioni richieste dalla legislazione dello Stato competente per aver diritto alle prestazioni, tenendo conto eventualmente di quanto disposto dall'art. 11, beneficiano, per la durata della loro permanenza nell'altro Stato contraente, delle prestazioni in natura erogate per conto dell'Istituzione competente, da parte dell'Istituzione del luogo di residenza o di soggiorno, secondo la legislazione che quest'ultima applica e delle prestazioni in denaro corrisposte direttamente dall'Istituzione competente secondo la legislazione che quest'ultima applica.

(2) Le disposizioni del primo comma del presente articolo si applicano, per quanto riguarda le prestazioni in natura, ai familiari del lavoratore che lo accompagnano.

Articolo 13 Prestazioni in caso di soggiorno di breve durata

(1) I lavoratori che, tenendo conto eventualmente di quanto disposto all'art. 11, soddisfano, per aver diritto alle prestazioni, le condizioni richieste dalla legislazione dello Stato competente e:

1) il cui stato di salute necessita di prestazioni immediate durante il soggiorno di breve durata sul territorio dell'altro Stato contraente, oppure

2) che sono stati autorizzati dall'Istituzione competente, in base alla legislazione che essa applica, a recarsi sul territorio dell'altro Stato per ivi ricevere le cure adatte, beneficiano delle prestazioni in natura erogate per conto dell'Istituzione competente da parte dell'Istituzione del luogo di soggiorno, secondo la legislazione che quest'ultima applica, e delle prestazioni in denaro erogate direttamente dall'Istituzione competente, secondo la legislazione che quest'ultima applica.

(2) Il periodo di durata della corresponsione delle prestazioni in denaro è fissato dall'Istituzione competente.

(3) Le disposizioni del comma 1 sono applicabili, per quanto riguarda le prestazioni in natura, ai familiari del lavoratore, ai titolari di pensione o di rendita ed ai rispettivi familiari, nonché alle persone affiliate per altro titolo all'assicurazione obbligatoria per malattia nel proprio Stato.

Articolo 14 **Prestazioni per i pensionati**

(1) Il titolare di una pensione o di una rendita dovuta in virtù della legislazione di entrambi gli Stati contraenti ha diritto a ricevere le prestazioni in natura per sé e per i propri familiari dall'Istituzione del luogo di residenza ed a carico di questa.

(2) I titolari di una pensione o di una rendita dovuta in virtù della legislazione di un solo Stato contraente, nonché i loro familiari, che risiedono sul territorio dell'altro Stato contraente, hanno diritto a ricevere, per conto dell'Istituzione competente, le prestazioni in natura da parte dell'Istituzione del luogo di residenza, secondo la legislazione che quest'ultima applica.

Articolo 15 **Prestazioni per i familiari**

I familiari del lavoratore residenti nello Stato contraente diverso da quello competente beneficiano delle prestazioni in natura erogate per conto dell'Istituzione competente da parte dell'Istituzione del luogo di residenza, secondo la legislazione che quest'ultima applica.

Articolo 16 **Protesi e grandi apparecchi**

La concessione di protesi, grandi apparecchi e altre prestazioni in natura di notevole importanza, la cui lista sarà stabilita nell'Intesa amministrativa di cui all'art. 35, è subordinata alla preventiva autorizzazione dell'Istituzione competente, salvo casi di assoluta urgenza.

Articolo 17 Rimborsi

(1) Le prestazioni concesse dall'Istituzione di uno Stato contraente per conto dell'Istituzione dell'altro Stato contraente in base alle disposizioni del presente capitolo, danno luogo a rimborsi che saranno effettuati sulla base del costo effettivo, secondo le modalità e nella misura stabilite dall'Intesa amministrativa prevista all'art. 35.

(2) Le Autorità e le Istituzioni competenti possono accordarsi su altre forme di rimborso.

Capitolo II Pensioni

Articolo 18 Pensioni dovute secondo la legislazione di uno Stato contraente (autonome)

Se un lavoratore soddisfa le condizioni stabilite dalla legislazione di uno Stato contraente per acquisire il diritto alle prestazioni senza dovere ricorrere alla totalizzazione dei periodi di assicurazione di cui all'articolo 11, l'Istituzione competente di questo Stato deve concedere l'importo della prestazione calcolata esclusivamente sulla base dei periodi di assicurazione compiuti sotto la legislazione che essa applica. Tale disposizione si applica anche nel caso in cui l'assicurato abbia diritto, da parte dell'altro Stato contraente, ad una prestazione calcolata ai sensi dell'articolo 19.

Articolo 19 Pensioni dovute secondo la legislazione dei due Stati contraenti (totalizzazione e pro-rata)

(1) Se un lavoratore non soddisfa le condizioni previste dalla legislazione di uno Stato contraente per il diritto alle prestazioni sulla base dei soli periodi di assicurazione ed equivalenti compiuti in virtù di tale legislazione, l'Istituzione competente di detto Stato applica le disposizioni di cui all'art. 11.

(2) Se la legislazione di uno Stato contraente subordina la concessione di prestazioni alla condizione che i periodi di assicurazione siano stati compiuti in una professione soggetta ad un regime speciale, per determinare il diritto a dette prestazioni sono totalizzati soltanto i periodi compiuti in un regime equivalente dell'altro Stato contraente o, in mancanza, nella stessa professione o occupazione, anche se nell'altro Stato non esiste un regime speciale per detta professione o occupazione. Se il totale di detti periodi di assicurazione non consente l'acquisizione del diritto a prestazioni nel regime speciale, detti periodi saranno utilizzati per determinare il diritto a prestazioni nel regime generale.

(3) Ai fini della determinazione delle prestazioni spettanti in applicazione delle disposizioni di cui all'art. 11, l'istituzione competente di ciascuno Stato contraente procede come segue:

- 1) determina l'importo teorico della prestazione alla quale l'interessato avrebbe diritto se tutti i periodi di assicurazione totalizzati fossero stati compiuti sotto la propria legislazione;
- 2) stabilisce quindi l'importo effettivo della prestazione cui ha diritto l'interessato, riducendo l'importo teorico di cui al comma 3 punto 1 in base al rapporto fra i periodi di assicurazione compiuti in virtù della legislazione che essa applica ed i periodi di assicurazione compiuti in entrambi gli Stati contraenti;
- 3) se la durata totale dei periodi di assicurazione maturati in base alla legislazione di entrambi gli Stati contraenti è superiore alla durata massima prescritta dalla legislazione di uno Stato per beneficiare di una prestazione completa, l'istituzione competente prende in considerazione questa durata massima, in luogo della durata totale dei periodi in questione;

(4) Se la legislazione di uno Stato contraente prevede che le prestazioni siano calcolate in relazione all'importo dei salari, dei redditi o dei contributi, l'Istituzione competente di tale Stato prende in considerazione esclusivamente i salari o i redditi percepiti, oppure i contributi versati, in conformità alla legislazione che essa applica.

Articolo 20

Periodi di assicurazione inferiori ad un anno

Nonostante quanto disposto all'articolo 19, se la durata totale dei periodi di assicurazione compiuti sotto la legislazione di uno Stato contraente non raggiunge almeno un anno e se, tenendo conto di questi soli periodi, non sorge alcun diritto alle prestazioni in virtù di detta legislazione, l'Istituzione di questo Stato non è tenuta a corrispondere prestazioni per tali periodi. Tuttavia tali periodi di assicurazione sono presi in considerazione dall'Istituzione competente dell'altro Stato contraente, sia ai fini dell'acquisizione del diritto alle prestazioni in virtù della legislazione di tale Stato, sia per il calcolo delle medesime.

Articolo 21

Pensioni nel caso in cui la persona non soddisfi contemporaneamente le condizioni previste dalle legislazioni dei due Stati contraenti.

Qualora un lavoratore, anche tenendo conto della totalizzazione dei periodi di assicurazione di cui all'art.11, non soddisfi nello stesso momento le condizioni richieste dalle legislazioni di entrambi gli Stati contraenti, il suo diritto a pensione è determinato nei riguardi di ciascuna legislazione mano a mano che si realizzano tali condizioni.

Articolo 22 **Pensioni minime**

(1) Ciascuno degli Stati contraenti, se ricorrono i presupposti legislativi previsti dalla propria legislazione, integra al trattamento minimo le prestazioni il cui diritto è raggiunto in base all'art. 11, solo qualora il beneficiario risieda sul suo territorio.

(2) L'integrazione al trattamento minimo di cui al comma precedente fa carico esclusivamente all'Istituzione competente dello Stato contraente sul cui territorio il beneficiario risiede.

Articolo 23 **Disposizioni particolari**

Se la legislazione di uno degli Stati contraenti subordina la concessione delle prestazioni alla condizione che il lavoratore sia soggetto a tale legislazione nel momento in cui si verifica il rischio, tale condizione si intende soddisfatta se al verificarsi del rischio il lavoratore è soggetto alla legislazione dell'altro Stato contraente o può far valere in quest'ultimo un diritto a prestazioni.

Capitolo III **Infortuni sul lavoro e malattie professionali**

Articolo 24 **Prestazioni**

Per le prestazioni in natura ed in denaro: si applicano le disposizioni di cui agli artt. 12, 16 e 17.

Articolo 25 **Malattie professionali**

(1) Le prestazioni per malattie professionali indennizzabili secondo la legislazione di entrambi gli Stati contraenti ed inserite nella lista contenuta nell'Intesa amministrativa di cui all'articolo 35 sono dovute dall'Istituzione dello Stato nel cui territorio è stata esercitata da ultimo una lavorazione che, per la sua natura, comporti il rischio dell'insorgere delle malattie professionali. Non si applicano a tali prestazioni le disposizioni di cui al precedente articolo 11.

(2) Qualora un lavoratore, al quale è stata corrisposta in uno dei due Stati contraenti una prestazione per una malattia professionale, chieda ulteriori prestazioni per la stessa malattia nell'altro Stato, l'Istituto assicuratore del primo Stato rimane competente per la concessione di ulteriori prestazioni. Tuttavia, se detto lavoratore è stato successivamente occupato nell'altro Stato in una lavorazione che comporti lo stesso rischio per il quale ha ottenuto la prima

prestazione, le ulteriori prestazioni sono a carico dell'Istituto assicuratore di quest'ultimo Stato.

Articolo 26

Eventi progressi per valutazione dell'incapacità

Se, per la valutazione del grado di incapacità, la legislazione di uno Stato contraente prescrive che siano presi in considerazione gli infortuni sul lavoro avvenuti anteriormente, si terrà conto degli infortuni sul lavoro verificatisi anteriormente sotto la legislazione dell'altro Stato contraente.

Articolo 27

Infortunio in itinere

L'infortunio subito da un lavoratore, mentre egli si reca ad assumere lavoro, con regolare contratto, da uno Stato contraente nell'altro Stato, deve essere risarcito dall'Istituzione competente di quest'ultimo Stato, in conformità alle legislazioni che essa applica, qualora il sinistro si verifichi durante il viaggio, ininterrotto e per la via più breve, dal luogo di partenza sino al luogo di lavoro. Lo stesso vale per l'infortunio subito dal lavoratore quando questi ritorna nell'altro Stato contraente, subito dopo la fine del contratto di lavoro per effetto del quale si è trasferito nell'altro Stato.

Articolo 28

Accertamenti medici

Su richiesta dell'Istituzione competente e, previa autorizzazione di questa, anche su richiesta del lavoratore, l'Istituzione del luogo di nuova residenza o di soggiorno effettua esami medici per l'accertamento dell'incapacità lavorativa. Tale Istituzione trasmette all'Istituzione competente dettagliate perizie sulle condizioni di salute del lavoratore. Le relative spese saranno rimborsate dall'Istituzione competente all'Istituzione che ha eseguito tali esami, sulla base del costo effettivo.

Articolo 29

Diritto di surroga

Se un lavoratore ha diritto a prestazioni per infortunio sul lavoro o malattia professionale secondo la legislazione di uno Stato contraente per un danno causato da un terzo sul territorio dell'altro Stato contraente e se, in base alla legislazione di tale Stato, il lavoratore può pretendere il risarcimento del danno da parte del terzo, questo Stato riconosce all'Istituzione del primo Stato che ha concesso le prestazioni il diritto di surroga nel diritto al risarcimento.

Articolo 30 Notifiche

Ogni infortunio sul lavoro di cui sia rimasto vittima un lavoratore occupato sul territorio di uno dei due Stati contraenti e che abbia causato o che possa causare sia la morte sia un'incapacità permanente, deve essere notificato senza indugio tra le Istituzioni competenti dei due Stati contraenti.

Capitolo IV Disoccupazione

Articolo 31 Diritto alle prestazioni

(1) Se un lavoratore non soddisfa le condizioni previste dalla legislazione di uno Stato contraente per il diritto alle prestazioni di disoccupazione sulla base dei soli periodi di lavoro soggetti a contribuzione compiuti sotto tale legislazione, l'Istituzione competente di detto Stato tiene conto, nella misura necessaria, dei corrispondenti periodi di lavoro compiuti sotto la legislazione dell'altro Stato contraente.

(2) L'applicazione delle disposizioni contenute nel comma precedente è subordinata alla condizione che il lavoratore sia stato soggetto da ultimo, per almeno sei mesi, alla legislazione in virtù della quale le prestazioni sono richieste.

(3) Il lavoratore che soddisfa le condizioni previste dalla legislazione di uno Stato contraente per il diritto alle prestazioni di disoccupazione e si reca nell'altro Stato contraente a cercarvi lavoro, conserva il diritto a tali prestazioni alle condizioni fissate dalla legislazione dello Stato in cui il diritto è stato acquisito, per la durata massima di 3 mesi, ridotta del periodo in cui ha già goduto delle prestazioni stesse in tale Stato. Le prestazioni vengono erogate dall'istituzione dello Stato contraente in cui il disoccupato si è recato e sono rimborsate dall'istituzione competente dell'altro Stato contraente secondo le modalità fissate nell'Intesa amministrativa di cui all'art.35.

Capitolo V Prestazioni Familiari

Articolo 32 Totalizzazione

Se la legislazione di uno Stato contraente subordina l'acquisizione del diritto alle prestazioni familiari al compimento di periodi di assicurazione ed equivalenti, l'Istituzione competente, se necessario, applica le disposizioni di cui all'art. 11.

Articolo 33
Residenza dei familiari

I lavoratori, con esclusione dei disoccupati e dei pensionati, ricevono le prestazioni familiari spettanti, anche se i familiari risiedono nell'altro Stato contraente.

Articolo 34
Regole di priorità in caso di cumulo

Il diritto alle prestazioni familiari spettanti ai sensi dell' articolo 33 è sospeso se dette prestazioni, ovvero altri tipi di benefici previdenziali o assistenziali a sostegno del nucleo familiare, sono dovuti anche in virtù della legislazione dello Stato contraente sul cui territorio i familiari risiedono.

TITOLO IV
Disposizioni diverse

Articolo 35
Intesa amministrativa

Le Autorità competenti dei due Stati contraenti concorderanno la normativa di attuazione del presente Accordo in una Intesa amministrativa, che entrerà in vigore contemporaneamente all'Accordo stesso.

Articolo 36
Scambio di informazioni

Le Autorità competenti dei due Stati contraenti si impegnano a tenersi vicendevolmente informate su:

- 1) tutti i provvedimenti presi per l'applicazione del presente Accordo;
- 2) tutte le difficoltà che potranno manifestarsi sul piano tecnico per l'applicazione delle disposizioni dell'Accordo;
- 3) tutte le modifiche delle rispettive legislazioni che interessino l'applicazione del presente Accordo.

Articolo 37
Collaborazione amministrativa

(1) Le Autorità, le Istituzioni competenti e gli Organismi di collegamento dei due Stati contraenti si impegnano a prestarsi reciproca assistenza e collaborazione per l'applicazione del presente Accordo e, come se si riferissero alle rispettive legislazioni. Tale assistenza è gratuita. Essi possono anche avvalersi, quando siano

necessari mezzi istruttori nell'altro Stato contraente, del tramite delle Autorità diplomatiche e consolari di tale Stato.

(2) Gli accertamenti e i controlli sanitari che vengono effettuati per l'applicazione della legislazione di uno Stato contraente e che riguardino le persone che risiedono o soggiornano nel territorio dell'altro Stato contraente, debbono essere disposti dall'Istituzione del luogo di residenza o di soggiorno, su richiesta dell'Istituzione competente ed a carico di questa. Nell'Intesa amministrativa di cui all'art.35, saranno stabilite le disposizioni per il rimborso delle spese. Le spese per gli accertamenti ed i controlli sanitari effettuati nell'interesse delle Istituzioni di entrambi gli Stati non danno luogo a rimborsi.

Articolo 38

Assistenza diplomatica e consolare

Le Autorità diplomatiche e consolari di ciascuno Stato contraente possono rivolgersi direttamente alle Autorità, alle Istituzioni competenti e agli Organismi di collegamento dell'altro Stato contraente per ottenere informazioni utili alla tutela degli aventi diritto cittadini del proprio Stato e possono rappresentarli senza speciale mandato.

Articolo 39

Esenzioni e riconoscimento degli attestati

(1) Le esenzioni da imposte, tasse e diritti previste dalla legislazione di uno degli Stati contraenti valgono anche per l'applicazione del presente Accordo.

(2) Tutti gli atti, documenti ed altre scritture che debbano essere presentati per l'applicazione del presente Accordo sono esenti dal visto di legalizzazione da parte delle Autorità diplomatiche e consolari.

(3) L'attestazione, rilasciata dalle Autorità, Istituzioni competenti e Organismi di collegamento di uno Stato contraente, relativa all'autenticità di un certificato o documento, viene considerata valida dalle corrispondenti Autorità, Istituzioni e Organismi di collegamento dell'altro Stato contraente.

Articolo 40

Organismi di collegamento

Per facilitare l'applicazione del presente Accordo e consentire un più rapido collegamento tra le Istituzioni dei due Stati contraenti, le Autorità competenti designeranno degli Organismi di collegamento.

Articolo 41

Domande, dichiarazioni e ricorsi

- (1) Le domande, le dichiarazioni ed i ricorsi che vengono presentati in applicazione del presente Accordo, ad una Autorità, Istituzione o ad un Organismo di collegamento di uno Stato contraente, sono considerate come domande, dichiarazioni o ricorsi presentati alla corrispondente Autorità, Istituzione od Organismo di collegamento dell'altro Stato contraente.
- (2) Una domanda di prestazione presentata all'Istituzione competente di uno Stato contraente vale anche come domanda di prestazione presentata all'Istituzione competente dell'altro Stato contraente.
- (3) I ricorsi che devono essere presentati entro un termine prescritto ad una Autorità o Istituzione competente di uno Stato contraente sono considerati come presentati in termine, se essi sono stati presentati entro lo stesso termine ad una corrispondente Autorità od Istituzione dell'altro Stato contraente. In tal caso l'Autorità od Istituzione cui i ricorsi sono stati presentati, li trasmette senza indugio all'Autorità o all'Istituzione competente dell'altro Stato contraente.

Articolo 42

Corrispondenza tra Autorità, Istituzioni e Organismi di collegamento

Le Autorità, le Istituzioni competenti e gli Organismi di collegamento dei due Stati contraenti, per l'applicazione del presente Accordo, corrispondono direttamente tra loro, con i lavoratori e con i loro rappresentanti, redigendo la corrispondenza rispettivamente in italiano ed in macedone.

Articolo 43

Pagamenti

- (1) L'Istituzione di uno Stato contraente che, ai sensi del presente Accordo, deve effettuare dei pagamenti a favore di aventi diritto che risiedano o soggiornino nel territorio dell'altro Stato contraente, deve effettuarli con effetto liberatorio nella valuta del proprio Stato. I pagamenti da effettuare a favore delle Istituzioni dell'altro Stato contraente debbono essere effettuati nella valuta di quest'ultimo Stato, al cambio medio ufficiale annuo dello stesso Stato.
- (2) Il trasferimento da uno Stato all'altro delle somme dovute in applicazione del presente Accordo avrà luogo conformemente agli Accordi vigenti in materia tra i due Stati contraenti al momento del trasferimento stesso.
- (3) Nel caso in cui negli Stati contraenti vengano introdotte misure restrittive in materia valutaria, i rispettivi Governi adotteranno immediatamente i provvedimenti necessari per assicurare, in conformità con le disposizioni del presente Accordo, il trasferimento di somme dovute dall'uno o dall'altro Stato.

Articolo 44 Recuperi

Qualora l'Istituzione di uno Stato contraente abbia erogato una pensione o rendita per un importo eccedente quello cui il beneficiario avrebbe avuto diritto, detta Istituzione può chiedere all'Istituzione competente dell'altro Stato contraente di trattenere l'importo pagato in eccedenza sugli arretrati dei ratei di pensione o rendita da essa eventualmente dovuti al beneficiario. L'importo così trattenuto viene trasferito all'Istituzione creditrice.

Articolo 45 Protezione dei dati personali

Qualsiasi dato relativo alle singole persone che, per l'applicazione del presente Accordo viene trasmesso da uno Stato contraente all'altro, dovrà essere mantenuto riservato ed utilizzato esclusivamente per determinare il diritto alle prestazioni in base a questo Accordo. Tutti gli scambi di dati tra gli Stati contraenti saranno soggetti alla legislazione sulla protezione dei dati personali dei due Stati contraenti.

TITOLO V Disposizioni transitorie e finali

Articolo 46 Disposizioni transitorie per le pensioni ai superstiti

In deroga a quanto disposto dall'articolo 20, per le prestazioni ai superstiti derivanti da pensioni erogate ai sensi della Convenzione sulle assicurazioni sociali tra la Repubblica Italiana e la Repubblica Popolare Federale di Jugoslavia firmata il 14 novembre 1957, si tiene conto, per la totalizzazione, del requisito minimo contributivo previsto dalla suddetta Convenzione.

Articolo 47 Decorrenza

- (1) Le disposizioni del presente Accordo si applicano alle domande di prestazioni presentate dalla data della sua entrata in vigore.
- (2) Ai fini del presente Accordo saranno presi in considerazione anche i periodi di assicurazione compiuti prima della sua entrata in vigore.
- (3) Il presente Accordo non dà diritto a prestazioni per periodi anteriori alla sua entrata in vigore.
- (4) Un diritto a prestazioni è acquisito in virtù del presente Accordo, anche se si riferisce ad un evento assicurato verificatosi prima della data della sua entrata in vigore.

Articolo 48
Entrata in vigore

- (1) Il presente Accordo sarà ratificato da entrambi gli Stati contraenti secondo le rispettive procedure e gli strumenti di ratifica saranno scambiati appena possibile.
- (2) Il presente Accordo entrerà in vigore il primo giorno del terzo mese successivo a quello in cui avverrà lo scambio degli strumenti di ratifica e da tale data cesserà di essere in vigore, in tutte le sue parti, nei rapporti tra Macedonia Italia e, la Convenzione sulle assicurazioni sociali tra la Repubblica Italiana e la Repubblica Popolare Federale di Jugoslavia firmata il 14 novembre 1957, fatti salvi i diritti acquisiti o in corso di definizione in base a quest'ultima convenzione, durante il suo periodo di vigenza.
- (3) Il presente Accordo potrà essere denunciato da uno Stato contraente e cesserà di essere in vigore sei mesi dopo la relativa notifica per via diplomatica.
- (4) In caso di denuncia del presente Accordo:
- 1) i diritti acquisiti saranno mantenuti secondo le disposizioni del presente Accordo;
 - 2) tutte le procedure in corso per il riconoscimento dei diritti saranno concluse secondo le disposizioni del presente Accordo;
 - 3) i diritti in corso di acquisizione saranno riconosciuti secondo accordi da stipularsi tra i due Stati contraenti.

Fatto il 25.07.2014 a Skopje....., in duplice originale, in lingua italiana e in lingua macedone, i due testi facenti ugualmente fede.

**Per il Governo della
Repubblica di Macedonia**

**Per il Governo della
Repubblica Italiana**

Член 3

Министерството за труд и социјална политика се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на Договорот од член 1 на овој закон.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.